RECOLLECT Checklist for Recovery Colleges er copyright på og må ikke endres uten tillatelse. Mer informasjon: researchintorecovery.com/recollect

RECOLLECT

Troskapsmål for recoveryskoler

DEL 1

Dette skjemaet fylles ut av én eller flere personer som har oversikt over din recoveryskole/-kurs, for eksempel leder og/eller ansvarlig erfaringslærer. Man fyller ut ett skjema for hver recoveryskole/-kurs. «Kursdeltaker» betyr den som går på recoveryskolen/-kurset, dette gjelder ikke bare kursdeltakere som benytter psykisk helse- eller rustjenester.

De neste sidene handler om syv egenskaper ved recoveryskoler. Hver egenskap har tre forskjellige utviklingsnivåer, fra tidlig utviklingsfase, via aktivt engasjement til aktiv suksess.

For hver egenskap setter du et KRYSS ved påstanden som passer best med det du mener og hvordan du opplever din recoveryskole/-kurs.

1. VERDSETTER LIKEVERD

Kursdeltakernes, erfaringslærernes, faglærernes og andre ansattes egenskaper verdsettes like mye. Ingen dømmes eller behandles annerledes på grunn av sin bakgrunn eller utfordringer med psykisk helse.

Nåværende utviklingsfase	**Svar (sett kryss)**	
Vi er klar over at ansatte og kursdeltakere kan trenge tid for å utvikle likeverdige samarbeidsrelasjoner. Vi støtter de ansatte og kursdeltakerne. Men vi forholder oss til utfordringer som gjelder diskriminering og maktforskjeller kun når disse problemene eventuelt oppstår.	☐	0
Vi passer ikke aktivt på at alle forhold mellom menneskene på skolen/kurset er likeverdige når det gjelder muligheter, opplæring osv. Men vi ser til at alle ansatte og kursdeltakere føler seg velkomne. Vi har noen tiltak (for eksempel åpne dager, opplæring, rådgivning) som fremmer likhet og utfordrer stigma og diskriminering.	☐	1
Vi jobber aktivt for en ikke-dømmende kultur der alle føler seg velkomne. Vi gjør noe for at det som gjelder maktforhold stadig blir vurdert (for eksempel lik tilgang til opplæring og ressurser, mangfold i læringsmateriellet, at sånt som gjelder like forutsetninger er med i evalueringen).	☐	2

2. LÆRING

Recoveryskoler følger prinsipper for voksenopplæring. Kursdeltakere og lærere samarbeider og lærer av hverandre gjennom utveksling av erfaringer, kunnskaper og ferdigheter. Deltakerne har ansvar for egen læring og lærer ved hjelp av samarbeidsbaserte oppgaver og refleksjonsøvelser. De får økt selvbevissthet, forståelse for egne utfordringer og praktiske og nyttige selvhjelpsferdigheter. Kursdeltakerne velger kurs/kurstema etter mål og interesser.

Nåværende utviklingsfase	**Svar (sett kryss)**	
Vi har ikke dokumentasjon på prinsippene for voksenopplæring som benyttes i skolen/kurset. Vi ser mange hindere for framdrift, for eksempel påvirkning fra et sterkt klinisk eller psykologisk perspektiv, eller begrensede ressurser til opplæring av erfaringslærere. Kurslærerne er erfarne undervisere og oppfordrer til delt læring.	☐	0
Vi kan beskrive prinsippene fra voksenopplæring som skolen benytter. Noen prosesser er på plass som sikrer at kurslærerne følger undervisningsprinsippene (for eksempel undervisningsplan, undervisningsspråk) og at kursene baseres på læring gjennom samarbeid. Men noen utfordringer forhindrer fullstendig og effektiv implementering av disse undervisningsprinsippene. Eksempelvis tidspress når det gjelder å innføre og rekruttere til nye kurs, eller utfordringer knyttet til rekruttering og opplæring av kurslærere.	☐	1
Vi kan vise til at skolen følger prinsipper for voksenopplæring helt. Dette er tydelig i skolens/kursets brosjyre, kurstema og kursmateriell. Alle kurslærerne (også faglærerne) kan beskrive de voksenpedagogiske tilnærmingene skolen anvender. Lærerne tilbys formalisert eller sertifisert opplæring i voksenopplæring.	☐	2

3. TILPASSET KURSDELTAKERNE

Recoveryskoler/-kurs tilbyr ikke pakkeløsninger som skal passe for alle. Man spør spesielt etter kursdeltakernes personlige behov og kurset tilpasses disse underveis (for eksempel personlig tilpassede støtteark, oversatt tekst, materiell tilpasset lærevansker). Det legges også til rette for kursdeltakernes behov utenom kurset (for eksempel fadderordning, hjelp med transport, individuelle læringsplaner).

Nåværende utviklingsfase	**Svar (sett kryss)**	
Vi kan ikke vise hvordan skolen/kurset legger til rette for at kursdeltakerne skal kunne gjøre seg sine personlige erfaringer. Lærerne støttes ikke aktivt/gis ikke opplæring i å ta hensyn til og tilrettelegge for at kursdeltakerne er forskjellige.	☐	0
Vi kan vise til noen måter vi møter kursdeltakernes personlige behov på. Men vi er klar over at vi ikke har møtt alle behovene, for eksempel når det gjelder kursdeltakere med lærevansker eller som ikke snakker flytende norsk.	☐	1
Vi kan vise til mange måter vi møter kursdeltakernes personlige behov på, både under og utenom kurset. Kurslærerne er gjort oppmerksomme på kursdeltakernes behov på forhånd og har fått veiledning i hvordan de tilpasser innholdet/utformingen av kursene til den enkelte kursdeltakers behov.	☐	2

4. SAMSKAPING

Mennesker med egenerfaring (kurslærere og kursdeltakere) arbeider sammen med fagfolk og eksperter på kurstema i utforming og gjennomføring av alle deler av skolen. Samarbeidet gjelder kursplanen, kurstema, retningslinjer, ansettelser, markedsføring osv.

Nåværende utviklingsfase	**Svar (sett kryss)**	
Vi involverer alltid kursdeltakerne og de ansatte når avgjørelser som gjelder utforming og drift av skolen/kurset skal tas. Mesteparten av suksessen vår når det gjelder samskaping skyldes at kursene utføres av erfaringslærer og faglærer i samarbeid. Vi er klar over at det finnes noen betydelige utfordringer når det gjelder samskaping i skolen/kurset. Disse kan skyldes kultur, ledelsesstruktur og tid.	☐	0
I tillegg til at kursene alltid gjennomføres av erfaringslærer i samarbeid med faglærer, involverer vi de ansatte og kursdeltakerne i de fleste diskusjonene som gjelder utforming og drift av skolen/kurset (for eksempel gjennom styringsgrupper der kursdeltakere er med eller kursdeltakerrepresentanter). Men ledelsen tar mange av avgjørelsene.	☐	1
Vi har en samskapingskultur og samskaping benyttes konsekvent i hele skolen/kurset. Lærernes og kursdeltakerenes meninger blir likt vektlagt i beslutningsprosessene på alle nivå av skolen/kurset. Dette gjelder samarbeidsbasert gjennomføring av kurs, utvikling av kurstema, ledelse og utforming av det fysiske miljøet.	☐	2

5. SOSIAL TILHØRIGHET

Både kulturen og det fysiske miljøet på skolen gir kursdeltakerne muligheter til å utvikle kontakten med andre. Undervisningsrommene er avslappende, for eksempel er det ikke typiske «institusjonsmøbler». Det er tilgang til drikke og fellesområder der det er naturlig å være sammen med andre. Lærerne er bevisste på og legger til rette for deltakernes sosiale behov, for eksempel ved å organisere øvelser og pauser for småprat, erfaringsutveksling og utvikling av vennskap.

Nåværende utviklingsfase	**Svar (sett kryss)**	
Når kursstruktur og det fysiske miljøet planlegges, kommer det som gjelder kursdeltakerees sosiale erfaringer langt nede på planen. Det gjøres ikke noe spesielt for at kursdeltakerne skal bli kjent med hverandre. Kurslokalene har sjelden områder utenfor klasserommet der kursdeltakerne kan slappe av eller være sammen.	☐	0
Vi ser til at vår skole/kurs har et miljø som får kursdeltakerne til å føle seg velkomne. Der det er mulig oppmuntres lærerne til å gi kursdeltakerne mulighet til å være sammen i løpet av kursene, men dette er ikke sentralt i kurslærerrollen. Noen få steder har områder utenfor klasserommet der kursdeltakerne kan slappe av, men vi møter flere praktiske eller økonomiske utfordringer knyttet til dette.	☐	1
Skolen/kurset er bevisst på betydningen av integrering og tilhørighet i forbindelse med læring og personlige endringsprosesser (recovery). Skolen har flere steder man kan være sammen med andre (for eksempel kafé, sittegrupper, uformelle og store kurslokaler). Lærerne støttes i å legge inn i kurset muligheter for at kursdeltakerer kan utvikle tettere bånd.	☐	2

6. SAMFUNNSFOKUS

Recoveryskoler/-kurs samarbeider med offentlige og frivillige, ideelle organisasjoner (for eksempel idrettslag, «Røde kors», musikk- eller kunstforening), interessegrupper (for eksempel «Mental helse», «RIO») eller utdanningsinstitusjoner for å samskape relevante kurs. Skolen/kurset tilbyr kursdeltakerne informasjon, brosjyrer og arrangementer som hjelper dem på deres vei inn i meningsfylte aktiviteter, roller og forhold til andre, og til å få støtte i lokalmiljøet.

Nåværende utviklingsfase	**Svar (sett kryss)**	
Vi har begrenset samarbeid med, eller tilstedeværelse i, organisasjoner i lokalsamfunnet (for eksempel idrettslag, «Røde kors», musikk- eller kunstforening, «Mental helse», «RIO» eller høyskole). Organisasjonene deltar ikke på møter eller arrangementer i regi av skolen/kurset, eller de samarbeider vanligvis ikke med skolen for å samskape eller legge til rette for muligheter for ansatte/kursdeltakere.	☐	0
Vi sørger for at skolen har noen aktiviteter som bidrar til at kursdeltakerne blir klar over tjenestene som er tilgjengelige i lokalsamfunnet, og at de får et forhold til lokale organisasjoner. Noen av kursene på skolen er laget sammen med organisasjoner fra lokalsamfunnet. Studentene blir veiledet til aktuelle organisasjoner der de kan få støtte.	☐	1
Vi har aktiviteter som bevisstgjør kursdeltakerne om lokalmiljøet og som bygger relasjoner mellom dem og samfunnet rundt. Vi samarbeider med flere organisasjoner fra lokalsamfunnet når vi lager kurs, og for å tilrettelegge for at kursdeltakerne kan gå videre fra recoveryskolen/-kurset til en lokal organisasjon. Vi kan vise til at samarbeid med organisasjoner si lokalsamfunnet har bidratt til endringer i skolen/kurset.	☐	2

7. ENGASJEMENT FOR RECOVERY

Ansatte ved recoveryskolen snakker ivrig og overbevisende om dette studietilbudet og de er opptatt av kursdeltakernes personlige endringsprosesser (recovery). Skolen og aktivitetene er preget av positiv energi ut fra felles oppfatning av recoveryprinsippene den bygger på.

Nåværende utviklingsfase	**Svar (sett kryss)**	
Retningslinjene våre gjør at skolen/kurset drives godt, men vi har i hele skolen/kurset utfordringer (for eksempel kultur, organisasjonsstruktur) som hindrer læreres/ansattes personlige engasjement for å fremme recoveryprinsippene (egenskap 1 til 6 ovenfor). Det gjenstår mye arbeid for å etablere skolen/kurset som noe «annerledes» og «meningsfullt».	☐	0
Vi motiverer hverandre hele tiden aktivt til å fremme recoveryprinsippene. Vi har et felles engasjement for å hele tiden forbedre skolens/kursets recoveryfokus, men vi ser noen utfordringer for framdriften (for eksempel kulturelle, økonomiske).	☐	1
Vi fremmer recoveryprinsippene aktivt på skolen/kurset. Sammen leder vi an med entusiasme og uttrykt tro på skolens/kursets kursdeltakere og ansatte. Aktivitetene på skolen gjenspeiler prinsippene i praksis, for eksempel med avslutningsseremonier og kursdeltakere som blir lærere.	☐	2

TROSKAPSVERSJON **-DEL 2**

Del 2 beskriver ytterligere fem egenskaper ved en recoveryskole. For hver av disse egenskapene kan du krysse av for en av de to «typene» nevnt under.
Vi vet ikke hvilken av de to typene som er best. Derfor er ikke det ene svaret bedre enn det andre. Vi er klar over at en recoveryskole/-kurs er sammensatt og ofte dekker begge typene. Velg derfor det som ligner mest på din skole/kurs. For hver av egenskapene nedenfor krysser du av for om skolen din er TYPE 1 eller TYPE 2.

8. TILGJENGELIG FOR ALLE

Recoveryskoler tar opp kursdeltakere basert på ulike kriterier.

Type	**Svar (sett kryss)**	
Recoveryskolen/-kurset er tilgjengelig for alle. Skolen/kurset er tilgjengelig for alle voksne, også ansatte og pårørende, uavhengig av om de benytter lokale tjenester av noe slag. Vi har noen få begrensninger, for eksempel krav om bosted i nærheten eller å være registrert hos en fastlege.	☐	Type 1
Recoveryskolen/kurset er begrenset til utvalgte grupper. Skolen/kurset er åpen for voksne som mottar eller har mottatt lokale psykisk helseverntjenester (spesialisthelsetjeneste). Den/det kan være åpen for andre, for eksempel ansatte innen helse- og sosialtjenester, medlemmer i lokale organisasjoner eller familie og pårørende. Å være «inkluderende» betyr at skolen ikke diskriminerer eller hindrer mennesker med for eksempel visse diagnoser, lærevansker eller fysiske utfordringer i delta.	☐	Type 2

9. STED

Recoveryskoler arrangerer kursene sine ulike steder.

Type	**Svar (sett kryss)**	
Recoveryskolen/kurset er i et bygg i nærmiljøet som ikke deles med helse-, sosial- eller andre offentlige tjenester. Skolen/kurset er med hensikt plassert i lokalmiljø eller nabolag, og ikke i bygninger som eies av helseforetakene eller helse- og sosialtjenester.	☐	Type 1
Skolen/kurset befinner seg i et bygg som deles med helse- eller sosialtjenester. Skolen/kurset befinner seg i eller i nærheten av et lokalt helseforetak, kommunale helse- og omsorgstjenester eller sosialtjenester.	☐	Type 2

10. KURSINNHOLDET

Recoveryskoler tilbyr ulikt innhold i kursene.

Type	Svar (sett kryss)	
Hvilket som helst tema kan tilbys som kurs/kurstema, uavhengig av om det er tilgjengelig i ordinære voksenopplæringstilbud. Pensumet inneholder kursemner som også tilbys i lokale utdanningsinstitusjoner. Eksempel på kurs kan være hagearbeid, kunst, matematikk, engelsk, personlig budsjett, å søke stønader, fysisk helse, jobbsøking, husarbeid og flere forskjellige fritids-/idrettsaktiviteter.	☐	Type 1
Man tilbyr kun kursemner som ikke er tilgjengelige i ordinære voksenopplæringstilbud. Pensumet inneholder ikke emner som er tilgjengelige i lokale utdanningsinstitusjoner. Noen kurs/kurstema skolen tilbyr har fokus som er relevant for personlige endringsprosesser (recovery), for eksempel «hagearbeid for trivsel», «kunst for recovery».	☐	Type 2

11. STYRKEBASERT

Språket og kursmateriellet i skolen/kurset avspegler en styrkebasert tilnærming. Kursdeltakernes ressurser og potensiale er i fokus, ikke deres utfordringer.

Type	Svar (sett kryss)	
Fokuset på kursdeltakernes egne styrker (ikke problemer) ligger til grunn for skolen/kurset. Læringsmulighetene som tilbys på skolen/kurset bygger på kursdeltakernes egne erfaringer, styrker, ressurser og potensiale. Men man snakker sjelden om kursdeltakernes styrker, og det at skolen/kurset er «styrkebasert».	☐	Type 1
Fokuset på kursdeltakernes styrker (og ikke problemer) ligger til grunn for recoveryskolen/-kurset, i tillegg til egenskapene 1-7 over. Læringsmulighetene som tilbys på skolen/kurset bygger særlig på kursdeltakernes erfaringer, styrker, ressurser og potensiale. Både de ansatte og kursdeltakerne snakker regelmessig om at skolen er «styrkebasert», og språk knyttet til denne tilnærmingen brukes i kursmateriell og andre sammenhenger.	☐	Type 2

12. MÅLORIENTERT

Måtene recoveryskoler/-kurs har fokus på, oppmuntrer til og legger til rette for kursdeltakernes egne mål og framtid varierer.

Type	Svar (sett kryss)	
Det er fokus på «å være» og «å høre til», og ikke på at kursdeltakerne skal sette seg personlige mål. Skolen/kurset fokuserer på å støtte den enkelte kursdeltakers opplæringsbehov, trygghet og tilhørighet, identitetsutvikling, og den enkeltes refleksjoner og opplevelse av mening. Skolen/kurset forventer ikke at kursdeltakerne setter seg egne mål for hva de vil gjøre, men at kursdeltakerne lærer det de ønsker. For noen handler dette kanskje ikke om å jobbe seg framover.	☐	Type 1
Det er fokus på «å bli» og å sette seg personlige mål og endring. Skolen/kurset fokuserer på slikt som åpner opp muligheter for kursdeltakerne og som støtter dem i å komme videre i livet. Dette kan bety at man lager målrettede personlige planer (personlige læringsplaner) og planlegging og vurdering av målorienterte aktiviteter.	☐	Type 2

Kommentarer:

Ansvar for norsk versjon: Eva Biringer(eva.biringer@helse-fonna.no), Connie Straume, Eirik Dankel (lay-out), Helse Fonna HF. Takk til Kristin Å. Eriksen, HVL og Recovery ressursbase, Jæren Recovery College, Bergen RecoverySkole m.fl. Se forøvrig Toney R, Knight J, Hamill K, Taylor A, Henderson C, Crowther A, Meddings S, Barbic S, Jennings H, Pollock K, Bates P, Repper J, Slade M (2019). Development and evaluation of a Recovery College fidelity measure, Canadian Journal of Psychiatry, 64, 405-414. RECOLLECT er oversatt med tillatelse fra Research into recovery and wellbeing, The University of Nottingham, UK

Sjekklisten finnes i fire versjoner, se https://www.researchintorecovery.com/recollect1: For kursdeltakere ('Student version'), erfaringslærere ('Peer trainer version'), ledere/koordinatorer ('Manager version') og troskapsmål ('Fidelity measure'). Dere kan velge å bruke hvilken som helst av skjemaversjonene og fylle den ut som gruppe. Det er bare leder- og troskapsversjonen som inneholder del 2. Del 2 beskriver fem egenskaper ved en recoveryskole som kommer i tillegg til de sju egenskapene i dette skjema. Del 1 gir en poengsum som angir i hvilken grad din recoveryskole/recoverykurs samsvarer med (har troskap til) hvordan mange mener at en recoveryskole ideelt sett bør være. Poengene går fra 0 (lav troskap) til 14 (høy troskap).